

SEEPEx SEEPEx model organizovanog tržišta električne energije i regionalne perspektive

Mostar, 19-20 Oktobar 2017

<http://www.seepex-spot.com>

KREIRANJE ORGANIZOVANOG TRŽIŠTA U SRBIJI - SEEPEX

Analiza tržišnog okruženja i izrada dizajna organizovanog tržišta

Mane:

- Jedan dominantan učesnik (proizvodnja i snabdevanje)
- Unutrašnje tržište el.energije nije razvijeno
- Cena za domaćinstva i male potrošače je regulisana (socijalna kategorija)

Prednosti:

- Prirodan tranzitni put el. energije (8 granica)
- Povezuje centralnu i jugoistočnu Evropu
- Na severu već spojena tržišta 4MMC
- Razvijeno unutrašnje bilateralno tržište
- Potreba za novim produktom
- Pridruženje EU i kreiranje jedinstvenog internog tržišta

SEEPEX je postavljen na sledećim osnovama:

- Pronalaženje strateškog partnera i primena najbolje evropske prakse;
- Robustan i siguran kliring;
- Fokus na stranim učesnicima;
- Regionalna berza;
- Fleksibilno vreme zatvaranja kapije za dostavljanje ponuda i objava rezultata;
- Lako implementiranje spajanja tržišta.

STRATEGIJSKO PARTNERSTVO

- SEEPEX je rezultat strategijskog partnerstva između EMS-a i EPEX SPOT-a

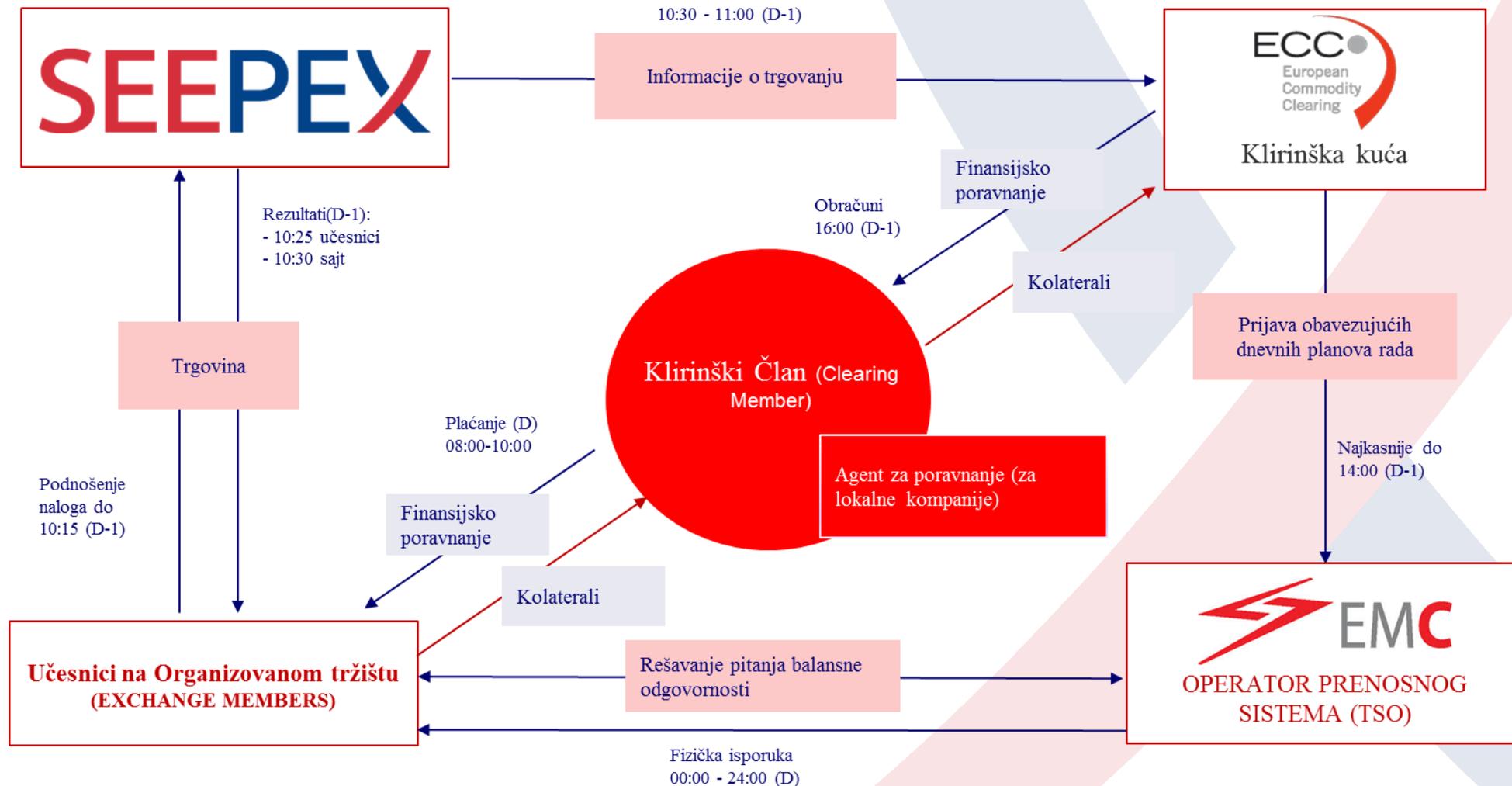

- SEEPEX je dizajniran kao korisnički orijentisana kompanija
- SEEPEX se bazira na EPEX platformi za trgovanje (ETS)
- Primena najbolja evropske praksa po pitanju transparentnosti i nadzora tržišta
- SEEPEX je tržišno orijentisana kompanija (neregulisani posao)
- Usluge kliringa obezbeđuje ECC prema standardnom modelu koji je implementiran u EU

BENEFITI FORMIRANJA SEEPEX

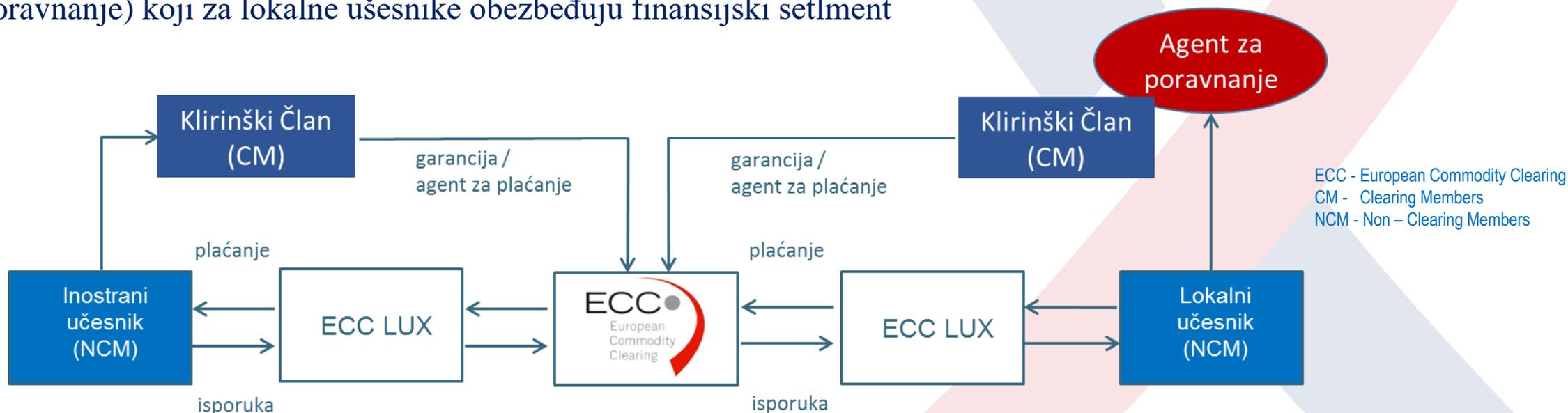
- Dobijanje novog produkta (organizovano spot tržište)
- Harmonizovanje procesa trgovine, kao i kliringa na organizovanom tržištu u skladu sa najboljom evropskom praksom,
- Transparentan mehanizam formiranja cene
- Formiranje i objavljivanje referentne cene
- Finansijska sigurnost transakcija zaključenih na organizovanom tržištu kroz centralizovani postupak kliringa
- Pospešivanje konkurencije
- Efikasnije sprovođenje i primena projekata spajanja tržišta (Market Coupling)

SEEPEX POSLOVNI MODEL

SEEPEX KLIRING MODEL

- ECC garantuje ispunjenje transakcija u ulozi CCP (Centralna ugovorna strana)
- Strani SEEPEX učesnici u trgovini – već registrovani NCMs kod ECC
- Lokalni SEEPEX učesnici u trgovini - novi NCMs kod ECC
- Za lokalne (srpske/u okruženju) kompanije, koje treba da se pridruže ECC kao novi NCMs, primenjuju se ista pravila i procesi
- Klirinški Član (CM) treba samo da doda ugovornog partnera (lokalnu banku za poravnanje za lokalne učesnike - Agent za poravnanje) koji za lokalne učesnike obezbeđuju finansijski settlement

- Sve transakcije se vrše u Evrima – primenjena je standardna finansijska procedura poravnanja
- Standardna margina Spot tržišta se primenjuje kao i na drugim

REGULATORNI ASPEKTI USPOSTAVLJANJA ORGANIZOVANOG TRŽIŠTA

Ključan zadatak je bio izmena, usaglašavanje i prilagođavanje nacionalnog zakonodavstva:

- Zakona o energetici (decembar 2014)
- Pravilnik o licenciranju i sertifikaciji – MRE
- Zakon o PDV
- Carinska procedura
- Pravila o radu prenosnog sistema
- Pravila o radu tržišta električne energije
- Pravila i praksa regulisana Zakonom o deviznom poslovanju

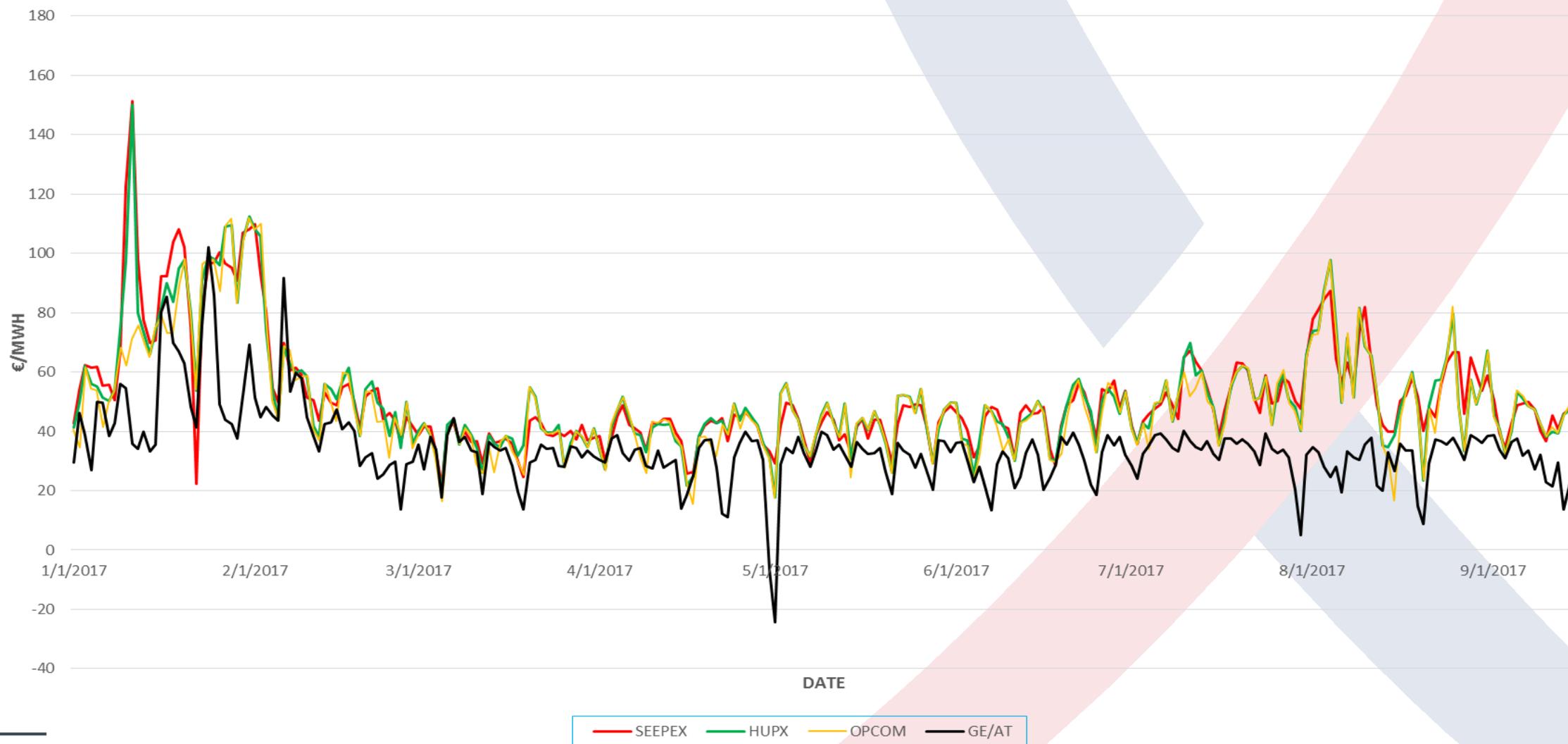
Uporedni prikaz mesecnih cena i kolicina na SEEPEX-u u 2016 i 2017 godini

Februar 2016 – Septembar 2017

Poređenje cena SEEPEX-HUPX-OPCOM-GE/AT

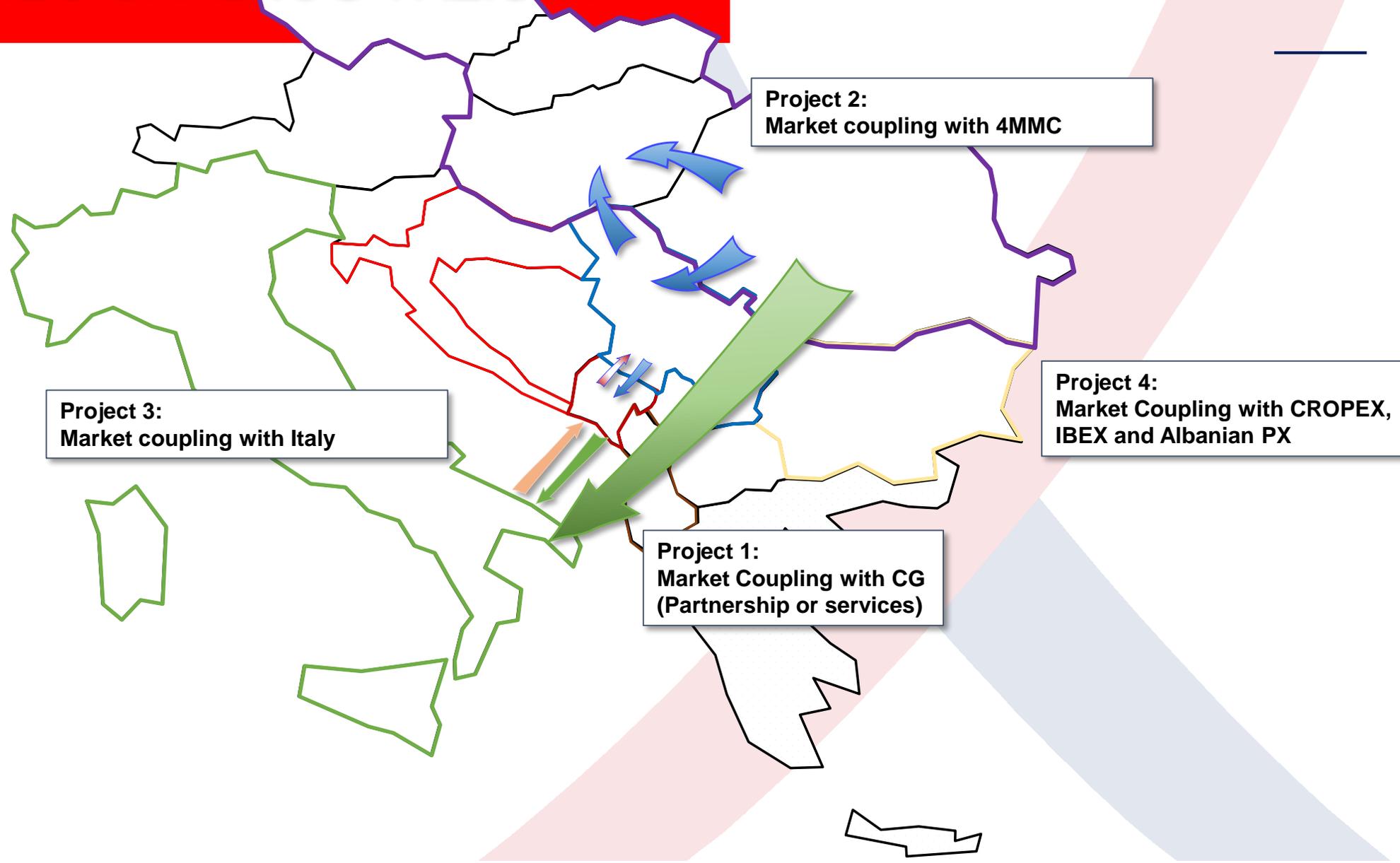
01.01.2017. – 15.09.2017.

Mere za povećanje likvidnosti na SEEPEX

- Povećati broj učesnika na organizovanom tržištu;
- Izvršiti spajanje tržišta sa susednim berzama;
- Uvesti da se obnovljivi izvori koji su pod merama podsticaja obavezno nude na SEEPEX;
- Deo količina električne energije za pokrivanje gubitaka na prenosnom i distributivnom sistemu nabavljati na SEEPEX;
- Kupoprodaja kompenzaionih programa treba da se obavlja na SEEPEX;
- Razvoju celokupnog tržišta u Srbiji i otvaranje maloprodajnog tržišta;
- Privlačenje najvećih evropskih kompanija u sferi trgovine el.energijom da pristupe SEEPEX

SPAJANJE TRŽIŠTA KAO SREDSTVO FORMIRANJA REGIONALNOG TRŽIŠTA

Thank you for
Attention !

SEEPEX

Energy will belong to everyone...

Dejan Stojčevski

<http://www.seepex-spot.com>

Vojvode Stepe 412
11000 Belgrade (Serbia)
Tel +381 11 715 28 43
info@seepex-spot.rs